

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління, професора, заслуженого працівника освіти України Петровського Петра Михайловича на дисертацію Дзюраха Юрія Михайловича на тему «Державне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві», подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Ступінь актуальності обраної теми дослідження. Актуальність теми дисертаційного дослідження Дзюраха Ю. М., яка направлена на розкриття особливостей державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві та визначення його ефективних форм і методів, полягає в необхідності удосконалення механізмів інституційного впливу на вказаний сектор діяльності. В глобалізованих умовах сучасності соціально-економічне значення аграрного сектору та виробництво продукції сільського господарства невпинно зростає, ускладнюється технологічний та інвестиційний процес забезпечення ефективного функціонування вказаної галузі. Відповідної модернізації потребує і державний вплив на збалансування процесів інвестиційного розвитку сільського господарства на національному та регіональному рівнях управління. Як свідчить досвід багатьох розвинених зарубіжних країн, сільськогосподарський сектор завжди перебуває під пильною увагою органів державного управління та потребує стимулюючих заходів впливу, зокрема інформаційно-експертної підтримки, нормативно-правового регламентування, а також дотаційного фінансування, застосування пільгових податкових режимів тощо.

Тому здійснене дисертаційне дослідження питань державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві є актуальною та перспективною для сучасного розвитку України. Отже опрацьована здобувачем тема дисертаційного дослідження сприяє розв'язанню низки актуальних науково-прикладних завдань у сфері оптимізації розвитку сільського господарства.

Зв'язок дисертаційного дослідження з науковими програмами, планами, темами. Актуальність здійсненого дослідження підкреслює також той факт, що дисертація виконана в межах науково-дослідної роботи кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» за темою «Розвиток інноваційних аспектів публічно-приватного партнерства» (номер державної реєстрації № 0118U000345), в якій здобувачем проаналізовано та розкрито особливості державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Варто також відзначити, що тема та зміст дисертації відповідають змісту спеціальності 281 – публічне управління та адміністрування. Так, окрім аналізу державних, публічно здійснюваних механізмів регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві, в дисертаційному дослідженні акцентується увага на засобах публічно-управлінського впливу

на цей значущий процес розвитку суспільства (пп. 3.3). Кластерний підхід до інвестицій розглядається як здійснення інвестиційної діяльності на місцевому рівні із залученням територіальних громад до вибору, затвердження та здійснення інвестиційних проєктів, використання потенціалу державно-приватного партнерства та публічних форм контролю.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз змісту дисертації, автореферату та наукових праць Дзюраха Ю. М. свідчить, що отримані наукові результати, висновки і рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Достовірність отриманих здобувачем результатів підтверджується їх належною апробацією на науково-практичних комунікаційних заходах і впровадженням у практичну діяльність на обласному, районному та місцевому рівнях, а також використанням окремих положень у навчальному процесі НУ «Львівська політехніка».

Об'єкт і предмет дослідження чітко визначені й узгоджені з метою та завданнями роботи. Так, об'єкт дослідження визначається як «процес державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві», а предмет як «теоретико-методологічні та практичні аспекти вдосконалення механізмів державного регулювання» відповідної діяльності.

Дисертантом належними чином сформульовано мету та завдання дисертаційної роботи, вони охоплюють всю широту досліджуваної проблематики. Для досягнення мети вирішені завдання: систематизовано зарубіжний досвід у сфері здійснення державного регулювання інвестиційних процесів в сільському господарстві та обґрунтовано правомірність його застосування в Україні; розкрито особливості інституційного та нормативно-правового забезпечення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві та визначено можливості його вдосконалення; здійснено аналіз основних інструментів економічного механізму та визначено їх значення для удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві; обґрунтовано необхідність визначення теоретико-методологічних засад розвитку державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві шляхом формування теоретичних (концепція, стратегія) та практичних (механізм, інструмент, засіб) чинників цього розвитку; розкрито роль публічно-управлінських засобів розвитку інвестиційної діяльності в сільському господарстві; продемонстровано ефективність і соціальне значення кластерного підходу до інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Обґрунтованість отриманих результатів, висновків і рекомендацій підтверджується аргументованістю вихідних положень дисертації, використанням під час дослідження широкої вітчизняної та зарубіжної джерельної бази, нормативно-правових актів, емпіричних досліджень (205 джерел, з яких 15 іноземними мовами). Результати дослідження пройшли достатню апробацію на міжнародних та всеукраїнських науково-

комунікативних заходах та публікаціях у науково-фахових виданнях. Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 30 наукових працях.

Методологічну основу дисертаційного дослідження становлять системний і міждисциплінарний підходи, а також низка загальнонаукових і спеціальних методів. Зокрема використано історичний і логічний методи, економіко-статистичного аналізу, математичного моделювання, кореляційно-регресійного аналізу, компаративний, абстрактно-логічний, ідеалізації, систематизації, узагальнення, функціонального і кластерного моделювання та деякі інші.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти України й розвинених країн у сфері інвестиційного регулювання сільського господарства та наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних науковців за проблематикою дослідження.

Тема та **структура дисертації** є взаємозумовленими та логічно пов'язаними. Дослідження містить чіткий розподіл тексту дисертації на окремі частини, що структурно підпорядковані між собою та відображають загальну цілісну ідею дослідження. Таке викладення матеріалу забезпечило цілісність розгляду піднятої проблематики та системність висновків за результатами дослідження. Загалом, дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та 11 додатків.

У першому розділі дисертації «Теоретичні та правові засади державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві» здійснено визначення предмету, об'єкту та мети дисертаційного дослідження, розкрито зміст категорійного апарату піднятої проблематики. Запропоновано авторське трактування поняття «інвестиції», зміст і продуктивне значення якого акцентує увагу на ресурсному забезпеченні розширеного відтворення процесів суспільного виробництва. Здійснено класифікацію видів інвестицій за їх ключовими ознаками, що дало змогу чіткіше структурувати інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

У цьому контексті автор виокремлює такі елементами, як джерело надходження, об'єкти та цілі інвестування, рівні інвестиційного ризику та дохідності, а також рівень соціальної відповідальності. Доцільність використання поняття «державне регулювання», на відміну від близького за змістом поняття «державне управління», обґрунтовано розкриттям специфіки державного впливу на розвиток сільського господарства шляхом інституційного забезпечення інвестицій та необхідністю збереження значної автономії й приватних прав суб'єктів господарювання.

Здійснене дослідження зарубіжного досвіду реалізації державної інвестиційної діяльності в сільському господарстві дозволило виявити основні закономірності, що відображають механізм взаємодії між окремими учасниками інвестиційного процесу в розвинених країнах світу. Проведена думка, що сучасні підходи до формування системи державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві відбуваються з

врахуванням глобалізаційних тенденцій та поглиблення міжнародного руху капіталу, трансферу технологій, зміни регуляторних політик відповідно до принципів демократії. Досвід високорозвинених країн свідчить, що вони прагнуть використовувати ліберальніші засоби інвестиційної політики, що дає змогу обмежити рівень втручання держави та підвищити значимість приватного капіталу. Велике значення приділяється також регіональним програмам інвестиційного розвитку сільського господарства. До ефективних заходів фінансового стимулювання інвестиційних процесів в країнах Західної Європи віднесені такі, як: активне державне субсидування; фінансування експортних операцій; дотаційне фінансування для сільськогосподарських виробників; створення умов для залучення іноземного капіталу в аграрний сектор; збалансування регіонального розвитку завдяки створенню відповідних регіональних фондів; координування роботи різних міністерств та відомств, які відповідають за залучення іноземних інвестицій, підтримка smart-спеціалізацій тощо. До позитивних елементів світового досвіду, які можна використати в процесі розвитку державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві України, віднесені також такі, як забезпечення конкурентних умов участі у вкладанні інвестицій, надання певних преференцій вітчизняним інвесторам, створення умов для відродження сільських територій, стимулювання науково-дослідних розробок, субсидування та державне кредитування.

Автором розглянуто нормативно-правову основу досліджуваного процесу за допомогою аналізу чинних законодавчих актів, здійснено їх періодизацію та регламентуюче значення. Виокремлено п'ять етапів становлення нормативно-правового механізму державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві, що дозволило більше акцентувати увагу на якісних змінах в аграрній політиці, поступовому запровадженні права приватної власності на землю, впорядкуванні суспільних відносин у сфері користування землями сільськогосподарського призначення.

Другий розділ «Сучасний стан державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві України» дисертації розкриває основні організаційно-інфраструктурні та економічні особливості цього стану. Здобувач аналізує інституційне забезпечення інвестиційної діяльності в сільському господарстві, що представлене загальнодержавним та регіональними рівнями, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Обґрунтовано, що державне регулювання інвестиційною діяльністю здійснюється за допомогою правового, адміністративного та економічного механізмів.

Аналіз значного масиву статистичних показників дозволив зробити висновок про необхідність чіткого фокусування системи органів публічної влади, що має забезпечити стимулювання інвестиційних процесів, зростання кількості сільськогосподарських підприємств, а також стабілізувати макроекономічну ситуацію та стан інвестиційного клімату. Фіксується, що за період 2015-2019 рр. здійснене кількісне зростання інвестицій у сільське

господарство. Водночас ідентифікуємо, що слабкою стороною державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві є відсутність виваженої довгострокової політики економічного розвитку та стабільного нормативно-правового забезпечення функціонування цієї сфери. Продемонстровані кількісні показники економічного механізму та основних інструментів здійснення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві. Зокрема, видатки з державних бюджетів на підтримку органів державного регулювання сільського господарства, адресне дотаційне фінансування сільськогосподарських виробників, відшкодування ПДВ при експорті сільськогосподарської продукції, державні закупівлі продукції сільськогосподарського виробника; фінансування кадрового розвитку працівників сільського господарства тощо.

Також здійснено статистичний аналіз показників капітальних інвестицій в сільське господарство, обсягів прямих іноземних інвестицій, порівняльної динаміки темпів приросту видатків на державне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві та ВВП і деяких інших. Регресійний аналіз дозволив узагальнити особливості впливу державного регулювання на інвестиційну активність сільськогосподарських підприємств. На цій основі автором сформульовано висновки про залежність загального стану розвитку інвестування в сільське господарство від здійснюваної політики державного регулювання у цій сфері.

У третьому розділі «Напрями вдосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві України» автором обґрунтовано необхідність удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві України та визначено основні напрями цього процесу. До них віднесено формування збалансованої на національному та регіональному публічної політики, цілісної системи вказаного регулювання, визначення теоретико-методологічних основ розроблення сучасної стратегії підтримки розвитку інвестиційного процесу та забезпечення узгодженого функціонування низки інституційних механізмів. У рамках запровадження такої системи акцентується увага на важливості формування нормативно-правового забезпечення її реалізації та використання засобів публічного управління із врахуванням регіональної smart-спеціалізації. Це дозволило розробити та запропонувати авторську (V-подібну) модель активізації інвестиційного регулювання в сільському господарстві.

Перспективним напрямом нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві визначено імплементацію закону про обіг земель сільськогосподарського призначення та прийняття відповідних підзаконних актів. Законодавчо закріплене в них право на володіння землею для сільського господарства та правове нормування діяльності в цій сфері відкриє нові можливості для довгострокового інвестування, посилить ринкову конкурентоспроможність і у результаті сприятиме розвитку регіонів та сільських територій.

Запропонована автором комплексна система фіксує необхідність посилення координації роботи різних міністерств та відомств, які відповідають за залучення іноземних інвестицій. Також підкреслено, що адміністративний механізм державного регулювання інвестиційної діяльності реалізується через систему заходів, зокрема шляхом забезпечення науково-експертного супроводу, підсилення публічної інформації про інвестиційну діяльність та запровадження програм підготовки фахівців державної служби з управління інвестиційними проектами.

Підвищення якості функціонування економічного механізму державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві пропонується за допомогою використання низки конкретних інструментів стимулювання інвестиційних ініціатив, зокрема державне замовлення сільськогосподарської продукції, фінансування експортних операцій, поєднання важелів державного регулювання з фінансовими інструментами банківських установ тощо. необхідність, що дасть змогу скоротити видатки бюджету та значно посилити рівень контролю за використанням фінансових ресурсів. За допомогою методики множинної регресії обґрунтовано зростання показників ВВП України за умови впровадження запропонованих інструментів підвищення ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Викладене вище свідчить про високий рівень обґрунтованості наукових положень дисертаційної роботи. Висновки відповідають поставленим завданням, послідовно відображаються в анотації дисертації, а рекомендації доведено до рівня їх можливого застосування у практичній сфері розвитку інвестиційної діяльності. Дисертаційна робота містить значну кількість логічно побудованих таблиць і рисунків, що свідчить про належний рівень систематизації отриманих результатів.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Достовірність положень, висновків і рекомендацій, представлених у дисертації, не викликає сумнівів з огляду на доцільне, комплексне та результативне використання дисертантом наукової методології та сучасних конкретних методів. Достовірність отриманих результатів також підтверджується їх успішною практичною апробацією. Так, окремі положення та висновки дисертаційного дослідження схвалені та використовуються у практичній діяльності Дрогобицької районної державної адміністрації (довідка № 02-19/168 від 31.07.2020 р.), Городоцької районної державної адміністрації (довідка № 52-698/0/2-20 від 03.08.2020 р.), Жовтанецькій сільській раді (довідка № 1273 від 07.08.2020 р.), Львівської обласної державної адміністрації (довідка № 01-37/6 від 08.09.2020 р.). Результати дисертаційного дослідження впроваджено у навчальний процес Національного університету «Львівська політехніка» та використовуються під час викладання дисциплін «для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Основні положення дисертації апробовано на чотирьох міжнародних і семи всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Наукова новизна одержаних у дисертаційному дослідженні результатів полягає в тому, що здобувачем **уперше**: розроблено та запропоновано V-подібну модель активізації інвестиційного регулювання в сільському господарстві, яка створює можливості для використання сучасних інструментів державного регулювання інвестиційними процесами з урахуванням системного підходу, що забезпечує узгодження дій окремих органів державного управління та інтересів інших суб'єктів публічного адміністрування на різних етапах процесу інвестиційної діяльності відповідно до завдань стратегічного розвитку агросектору в цілому та окремих бенефіціарів.

Дисертантом **удосконалено** підходи до державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві, які передбачають визначення стратегії розвитку та конкретизують основні напрями і засоби удосконалення сучасного стану інвестиційного клімату; дозволяють підвищити його ефективність шляхом забезпечення функціонування сукупності інституційних чинників (інформаційно-аналітичний, науково-експертний та консультативний супровід інвестиційної діяльності); підвищують дієвість правового, адміністративного та економічного механізмів вказаної системи; а також сприяють активізації низки публічно-управлінських засобів (публічне обговорення і контроль за реалізацією інвестиційних проєктів, залучення громади і органів місцевого самоврядування тощо), що реалізуються на засадах кластерного аналізування. Удосконалено трактування механізмів імплементації кращого світового досвіду у сфері державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві, що забезпечить досягнення таких цілей: посилення взаємодії держави та приватного капіталу, розвиток регіональних інвестиційних програм покращення стартових умов для ведення малого бізнесу в сільському господарстві; удосконалення інструментів його пільгового оподаткування, активізація експорту для малих та середніх сільськогосподарських підприємств через посилення регуляторного впливу на процеси протидії монополізації ринку.

У дисертації **набули подальшого розвитку**: трактування адміністративного механізму державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві, що, крім системи органів публічної влади, які відповідають за залучення інвестицій, передбачає науково-експертний супровід цього виду діяльності та запровадження програм з підготовки фахівців державної служби з управління інвестиційними проєктами; визначення системи оцінювання ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві з використанням низки економічних показників (фінансова допомога держави підприємствам агросектору, відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) аграріям при експорті продукції, здійснення державних закупівель продукції у сільськогосподарських виробників, формування державно-приватних фондів інвестиційного розвитку сільського господарства, smart-спеціалізації та інші); визначення публічно-управлінських засобів розвитку

інвестиційної діяльності в сільському господарстві, їх змісту та обґрунтування необхідності залучення до практичного впровадження інвестиційних проєктів.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. За темою дисертації здобувачем опубліковано 30 наукових праць, серед яких: 7 розділів у колективних монографіях, 1 стаття у виданні, що включено до міжнародних наукометричних баз даних, 9 – у виданнях, що належать до переліку наукових фахових видань України, 1– у інших виданнях України та 1– у закордонному періодичному виданні, 11 тез на всеукраїнських та міжнародних конференціях. Загальний обсяг опублікованих праць – 9,72 друк. арк., з них особисто автору належить 6,16 друк. арк. Внесок автора в опублікованих у співавторстві роботах конкретизовано в списку публікацій. В опублікованих працях розкрито основні положення дисертації, що становлять наукову новизну і винесені на захист. Оформлення дисертації здійснено з дотриманням чинних вимог.

Важливість для науки та практики одержаних автором дисертації результатів. Наукове значення дисертаційної роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні діяльності органів публічної влади з регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві та напрямів і засобів удосконалення сучасного стану інвестиційного клімату. Доведено, що ефективність вказаної системної діяльності забезпечується функціонуванням сукупності класичних чинників (інформаційно-аналітичний, науково-експертний та консультативний супровід інвестиційної діяльності), дією правового, адміністративного та економічного механізмів, а також впливом низки публічно-управлінських засобів (залучення органів місцевого самоврядування та громадськості до публічного обговорення і контролю за реалізацією інвестиційних проєктів) тощо. Практичне значення отриманих результатів полягає у формулюванні методичних рекомендацій, що логічно продовжують теоретичні положення та орієнтують на оптимізацію інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Основні положення та висновки дисертації можуть бути використанні у процесі реформування державного управління, розвитку системи публічного управління та адміністрування в Україні, зокрема в частині вдосконалення інвестиційного клімату та забезпечення науково обґрунтованих форм і методів державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Дотримання академічної доброчесності. У дисертаційній роботі Дзюрахом Ю. М. дотримані всі норми академічної доброчесності (їх порушень не виявлено). Результати дослідження отримані автором особисто. З праць, опублікованих у співавторстві, дисертантом використані лише ті ідеї та положення, які досягнуті власними зусиллями. У списку публікацій є їх конкретизація.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації. Дисертаційне дослідження Юрія Михайловича Дзюраха в цілому оцінюється

позитивно. Водночас, зважаючи на новизну та складність досліджуваної теми для галузі публічного управління та адміністрування, варто вказати на окремі дискусійні положення дисертації та висловити деякі зауваження та пропозиції:

1. Відповідно до авторського формулювання «предметом дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти вдосконалення механізмів державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві». Тим самим досліджуватися мають три складові – державне регулювання, інвестиційна діяльність і сільське господарство в їх динамічній взаємодії. Здобувачем стверджена логіка розгляду в їх органічній єдності, що цілком правильно. Проте, на нашу думку, спостерігається певне надмірне акцентування уваги на економічній складовій сільського господарства (див. пп. 2.2 та 2.3, а також табл. 2.7; рис. 2.24, 2.25 і 2.26). Також дещо прямолінійно стверджується, що державна фінансова підтримка сільського господарства безпосередньо впливає на якість інвестиційної діяльності (стор. 131). Водночас такому аспекту дослідження як інвестиційна діяльність, її особливості та позаекономічні чинники приділяється значно менше уваги.
2. У формулюванні наукової новизни в рубриці «вперше» здобувачем стверджується, що важливим є «використання сучасних інструментів державного регулювання інвестиційними процесами з урахуванням системного підходу, що забезпечує узгодження дій окремих органів державного управління та інтересів інших суб'єктів публічного адміністрування на різних етапах процесу інвестиційної діяльності відповідно до завдань стратегічного розвитку агросектору в цілому та окремих бенефіціарів». На нашу думку, стратегічною метою державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві має бути загальний ефективний розвиток сільського господарства, а не задоволення інтересів суб'єктів управління та окремих бенефіціарів. Вказана неточність долається у змісті дисертації і може бути пояснена надмірним узагальненням, типовим для формулювань пунктів новизни.
3. Рубрика наукової новизни «удосконалено» розпочинається твердженням «механізми імплементації кращого світового досвіду у сфері державного регулювання інвестиційної діяльності». Це стилістична неточність, оскільки удосконалено не механізми, а наукове обґрунтування можливого застосування вказаних механізмів.
4. Ключовим елементом III-го розділу і всієї дисертації є розроблена автором Інституційно-організаційна модель державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві (рис. 3.1). Проте конструктивне значення цієї моделі зменшують

пояснення її змісту. Зокрема стверджується, що «суб'єктами є безпосередньо органи державного регулювання інвестиційних процесів», а «об'єктами є процеси державного впливу з боку органів державної влади на інвестиційну активність та розвиток підприємницьких ініціатив у сільському господарстві», тобто «інвестиційна активність» і «підприємницькі ініціативи». Зрозуміло, що зведення останніх до ролі об'єктів є помилковим.

5. Важко погодитися із пропозицією автора про необхідність «формування єдиного центрального органу з повноваженнями організації та контролю реалізації державної стратегії розвитку сільського господарства, а також координації роботи різних міністерств та відомств, які відповідають за залучення іноземних інвестицій» (4-ий пункт Загальних висновків). Такий шлях розширення центральних органів управління довів свою неефективність і вдосконалення державного управління в досліджуваній сфері лежить в площині більшої якісної координації роботи існуючих інституцій.
6. Змістовна неточність простежується у використанні окремих понять. Зокрема це стосується терміну «інституційно-організаційна модель», оскільки інституція як така є або організацією, або, поряд із правовою регламентацією, включає організаційну складову.
7. Дисертація не позбавлена логічних суперечностей, зокрема зустрічаються тавтологічні визначення. Для прикладу є формулювання «активізація інвестиційної активності» (рис. 3.1). Також зустрічаються окремі стилістичні помилки.

Водночас зазначені зауваження та пропозиції мають в основному рекомендаційний характер, випливають із складності та багатогранності досліджуваної теми та окреслюють перспективні напрями подальших наукових розробок з питань державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві. Якраз тому вони не знижують загальної позитивної оцінки виконаного дисертаційного дослідження, що в межах визначених завдань є цілісним, ґрунтовним, завершеним дослідженням актуального теоретичного та практичного завдання публічного управління.

Висновок про відповідність дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів. Дисертація Дзюраха Ю. М. є завершеною, самостійною науково-дослідною роботою, що виконана на високому науково-теоретичному рівні. У дослідженні розв'язано важливе науково-прикладне завдання, що містить науково-практичні рекомендації щодо удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Теоретичні висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації, носять достовірний характер, аргументовані й можуть бути предметом захисту. Висновки до розділів та загальні висновки мають єдину логіку викладення та змістовно становлять єдине ціле. Практична цінність

дисертації підтверджується довідками про впровадження результатів дослідження у діяльність органів публічного управління та освітніх закладів.

Вищезазначене дозволяє зробити **загальний висновок** про те, що дисертаційна робота на тему «Державне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві» за своїм змістом, актуальністю, новизною, важливістю одержаних здобувачем наукових результатів, їх обґрунтованістю і достовірністю, а також практичною цінністю сформульованих положень і висновків, є закінченим науковим дослідженням та відповідає вимогам пунктів 10, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора наук з філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261(зі змінами) та положень Вимог до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами).

Вважаю, що автор дисертаційного дослідження на тему «Державне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві» Дзюрах Юрій Михайлович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління, професор,
заслужений працівник освіти України,
завідувач кафедри державного управління
Львівського регіонального інституту
державного управління
НАДУ при Президентіві України

 П.М. Петровський

Підпис засвідчую.
Зав. сектору
роботи з персоналом
30. грудня 2022р.

